

Oxford Research, december 2010

BRUGERUNDERSØGELSE AF PRIVATE VIRKSOMHEDERS SAMARBEJDE MED DANSKE UNIVERSITETER

Udført for Danske Universiteter

Forord

I denne brugerundersøgelse sætter Oxford Research fokus på værdien af forskningssamarbejder mellem universiteter og virksomheder og præsenterer virksomhedernes opfattelse og vurdering af samspillet med universiteterne.

Universiteterne udfylder en central funktion i det danske samfund, da de bedriver relevant forskning, som kan komme samfundet til gode. De danske universiteter har en lang tradition for samarbejde med erhvervslivet, og den gensidige interesse er blevet større i de senere år.

I 2009 steg de private investeringer i universiteternes forskning med 124 mio. kr. til 1,25 mia. kr. – en stigning på 57 % siden 2006. Forsknings- og Innovationsstyrelsens seneste effektmåling af innovationskonsortier fra 2010 dokumenterer, at virksomheder, der har samarbejdet med universiteter oplever en markant højere værditilvækst end tilsvarende virksomheder, der ikke har samarbejdet.

Virksomhederne ser i stigende grad en stor værdi i at samarbejde med universiteterne om at udvikle ny viden. Dermed er der skabt gode forudsætninger for et virkningsfuldt samarbejde, hvor erhvervslivet og forskningsverdenen kan supplere hinanden, og hver især bidrage med deres unikke kompetencer.

På den baggrund er det relevant at nuancere og få indsigt i erhvervslivets brug af universiteterne og undersøge nærmere, hvordan de private virksomheder bruger universiteterne, samt hvordan de opfatter og vurderer samarbejdet med universiteterne.

Indeværende rapport samler resultaterne fra en spørgeskemaundersøgelse, der tager udgangspunkt i private virksomheders samarbejde med fem danske universiteter (Århus Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Københavns Universitet, Syddansk Universitet, Aalborg Universitet).

Oxford Research

November 2010

Indhold

Forord	2
Sammenfatning	4
Kapitel 1. Brugere af universiteterne	6
1.1 Sammenfatning	6
1.2 Virksomhedernes karakteristika	6
Kapitel 2. Brugen af universiteterne	10
2.1 Sammenfatning	10
2.2 Efterspørgslen efter universiteterne	10
2.3 Resultaterne af samarbejdet med universiteterne	14
Kapitel 3. Vurdering af universiteterne	15
3.1 Sammenfatning	15
3.2 Tilfredsheden med samarbejdet med universiteterne	16
3.3 Brugernes opfattelse af universiteterne	18
Kapitel 4. Kontrolgruppen	21
4.1 Sammenfatning	21
4.2 Karakteristik af ikke-brugere	21
4.3 Det manglende samarbejde med universiteterne.....	22
4.4 Udviklingsaktiviteter	23
Kapitel 5. Metode	25
5.1 Målgruppen	25
5.2 Spørgeskemaet	27
5.3 Kontrolgruppen.....	27
5.4 Case studier: Kvalitative interview.....	27
Case 1: Novozymes	28
Case 2: Danisco	30

Sammenfatning

Brugerundersøgelsen af private virksomheders brug af danske universiteter bygger på et datagrundlag, som er indhentet via en spørgeskemaundersøgelse blandt 55 private brugere, der har haft et samarbejde med et universitet inden for de seneste to år. Derudover er der indhentet data via en spørgeskemaundersøgelse blandt 300 private ikke-brugere, der fungerer som kontrolgruppe i undersøgelsen. For at kvalificere resultaterne har Oxford Research foretaget to kvalitative interview med en repræsentant fra hhv. Novozymes og Danisco. De danner baggrund for de to case studier, som inddrages løbende i rapporten.

I det følgende præsenteres hovedkonklusionerne fra undersøgelsen:

Store virksomheder bruger universiteterne

De virksomheder, der samarbejder med universiteterne, er typisk store virksomheder. 40 % af brugerne har således 500 eller flere ansatte, og 53 % har en omsætning på mere end 200 mio. kr. Da brugervirksomhederne ofte er store virksomheder, er det heller ikke overraskende, at de har et højt antal af højtuddannede ansat. Således har hver tredje brugervirksomhed mere end 250 højtuddannede ansat.

At det er store virksomheder, der bruger universiteterne, afspejles ved, at det primært er store projekter, der igangsættes, da de store virksomheder naturligvis har en bedre kapacitet til at drive bekostelige projekter end små virksomheder. 87 % af projekterne beløber sig til 200.000 DKK og derover. Finansieringen sker hovedsageligt ved, at virksomhederne selv lægger arbejdstimer i projekterne (61 %) og gennem ansøgning om offentlig støtte (54 %).

Virksomhederne får overført viden og kompetencer

95 % af universitetsbrugerne oplever, at samarbejdet med et universitet i nogen eller høj grad bidrager til overførsel af viden og kompetencer. Bl.a. anvender Novozymes universiteterne for at få styrket viden og kompetencer inden for nye forskningsområder. Undersøgelsen viser derudover, at 83 % af virksomhederne i nogen eller høj grad får skabt nye kontakter eller etableret netværk med videnspersoner. 64 % mener, at det i nogen eller høj grad er med til at styrke deres konkurrenceevne.

Samarbejdet mellem virksomheder forekommer som oftest omkring anvendt forskning/udvikling (81 %). Det vil sige, at der i projekterne arbejdes på at erhverve ny viden og indsigt, som sigter på bestemte praktiske mål og anvendelser. Det er ikke et overraskende resultat, da undersøgelsen også viser, at det i 76 % af projekterne er virksomhederne, der har taget initiativet til samarbejdet med universiteterne. Det er en indikation på, at forskningssamarbejdet ofte vil tage udgangspunkt i virksomhedernes behov.

Samarbejdet med universiteterne giver tilfredse brugere

Brugerne af universiteterne udviser en høj grad af tilfredshed, og 93 % af brugervirksomhederne er meget eller delvis tilfredse med samarbejdet med universiteterne. Kun 8 % angiver, at de er meget eller delvis utilfredse med samarbejdsforløbet.

Ikke overraskende hænger den høje grad af tilfredshed sammen med sandsynligheden for, at brugerne har tænkt sig at samarbejde med et universitet igen. Det viser sig, at 98 % af brugerne ser det som et sandsynligt scenarie, at de vil samarbejde med et universitet igen. Endvidere har 87 % af brugerne tidligere arbejdet sammen med et universitet mere end fem gange. Det viser, at når virksomheder først har opbygget erfaringer med at samarbejde med et universitet, vil det bane vejen til flere fremtidige projekter.

At brugerne er meget tilfredse, og at de gerne vil anvende universiteterne igen kan blandt andet forklares ved, at 85 % af brugerne har den opfattelse, at universiteterne i nogen eller høj grad kan tilbyde ydelser, som andre ikke kan tilbyde. Samtidig mener 74 % af brugerne, at de i nogen eller høj grad har et godt overblik over de ydelser, som universiteterne tilbyder. Endvidere mener 75 % af brugerne, at universiteterne i nogen eller høj grad tilbyder ydelser af en højere kvalitet, end andre kan tilbyde.

Brugerne værdsætter universiteternes ydelser, men de har også en opfattelse af universiteterne som værende mindre formalistiske og bureaukratiske, end de bliver fremstillet i den offentlige debat. Således finder 67 %, at det i nogen eller høj grad er tilfældet.

Få ikke-brugere har erfaring med universiteterne

84 % af ikke-brugerne har aldrig samarbejdet med et universitet, og det er kun 16 % af ikke-brugerne, som har prøvet at samarbejde med et universitet for mere end to år siden. I den sammenhæng er det interessant, at det kun er 19 % af de ikke-brugere, som har samarbejdet med et universitet, der angiver, at årsagen til det manglende samarbejde i nogen eller høj grad er dårlige erfaringer med at samarbejde med universiteterne. Det er den årsag, som af færrest angives som betingende for det manglende samarbejde.

Den vigtigste årsag for det manglende samarbejde er, at de i stedet bruger eksterne rådgivere. 68 % af ikke-brugerne svarer, at det i nogen eller høj grad er årsagen. 59 % af ikke-brugerne svarer, at det manglende samarbejde i nogen eller høj grad kan henføres til, at universiteterne ikke har de fornødne kompetencer og den relevante ekspertise. Endvidere er der 57 % af ikke-brugerne, der svarer, at de i nogen eller høj grad ikke har behov for ekstern rådgivning.

Kapitel 1. Brugerne af universiteterne

I dette kapitel præsenteres brugernes karakteristika på tværs af de fem universiteter (Københavns Universitet, Århus Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Syddansk Universitet og Ålborg Universitet). Kapitlet sætter dels fokus på virksomhedernes grundkarakteristika (branche, omsætning, ansatte etc.) og dels på deres udviklingsaktiviteter sammenlignet med kontrolgruppen.

Kontrolgruppen består af 300 randomiseret udvalgte virksomheder, mens universiteternes brugergruppe består af 55 virksomheder. Udvælgelsen af virksomhederne er beskrevet nærmere i metodekapitlet.

1.1 Sammenfatning

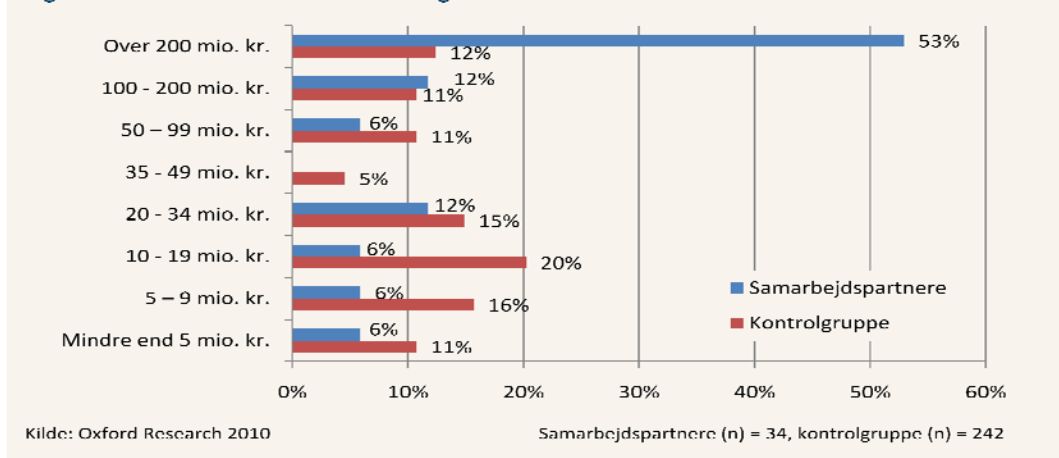
De virksomheder, der samarbejder med universiteterne, er typisk meget store virksomheder. 40 % af brugerne har 500 eller flere ansatte, og 53 % har en omsætning på mere end 200 mio. kr. Brugerne placerer sig primært inden for branchekategorierne *Industri, råstofudvinding* og *forsyningsvirksomhed* (36 %), og *Offentlig administration, undervisning og sundhed* (18 %).

Da brugervirksomhederne ofte er store virksomheder, er det heller ikke overraskende, at de har mange højtuddannede ansat. Således har hver tredje brugervirksomhed ansat mere end 250 højtuddannede. Brugerne adskiller sig på alle disse områder nævneværdigt fra ikke-brugerne. Hvad angår det internationale konkurrencepres, er der ikke nogen betydelige forskelle mellem brugerne og ikke-brugerne.

1.2 Virksomhedernes karakteristika

Figur 1.1 viser virksomhedernes omsætning, og heraf fremgår det, at særligt de store virksomheder med en årlig omsætning på over 200 mio. DKK er repræsenteret blandt de virksomheder, som samarbejder med universiteterne. Hele 53 % af samarbejdsvirksomhederne ligger således inden for denne gruppe, mens det kun er 12 % af kontrolgruppevirksomhederne.

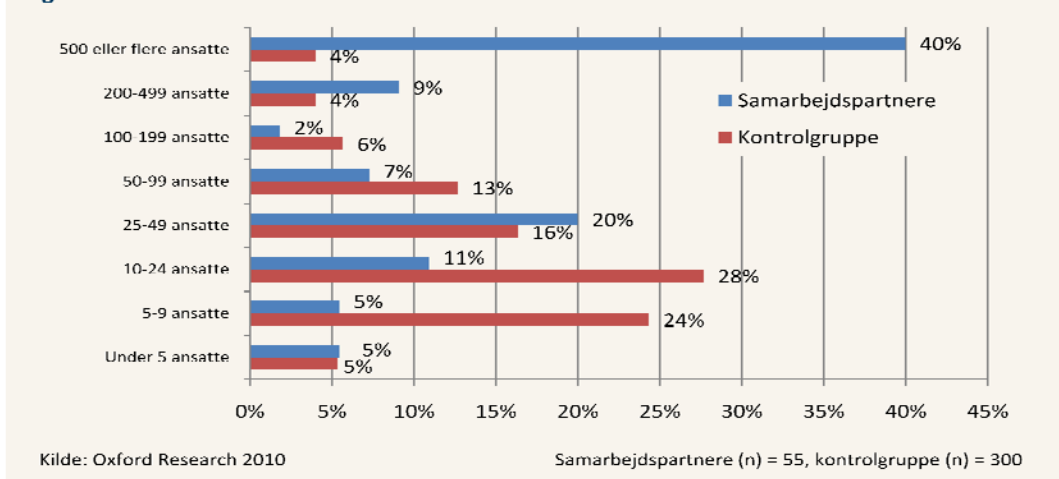
Figur 1.1: Virksomhedernes omsætning

Endvidere fordeler samarbejdsvirksomhederne sig således, at hele 71 % ligger i den øvre halvdel af skalaen med en årlig omsætning på mere end 35 mio. DKK, mens det samme gør sig gældende for kun 39 % af kontrolgruppevirksomhederne.

De små og mellemstore virksomheder (SMVer)¹ er kun i ringe grad repræsenteret blandt universiteternes brugere. Kun 41 % af samarbejdspartnerne har op til 49 ansatte, mens det samme gør sig gældende for hele 73 % af kontrolgruppevirksomhederne. 59 % af samarbejdsvirksomhederne er altså store virksomheder med over 50 ansatte. Heraf ligger den klart største andel med 40 % i kategorien med 500 eller flere ansatte.

Figur 1.2: Antal ansatte

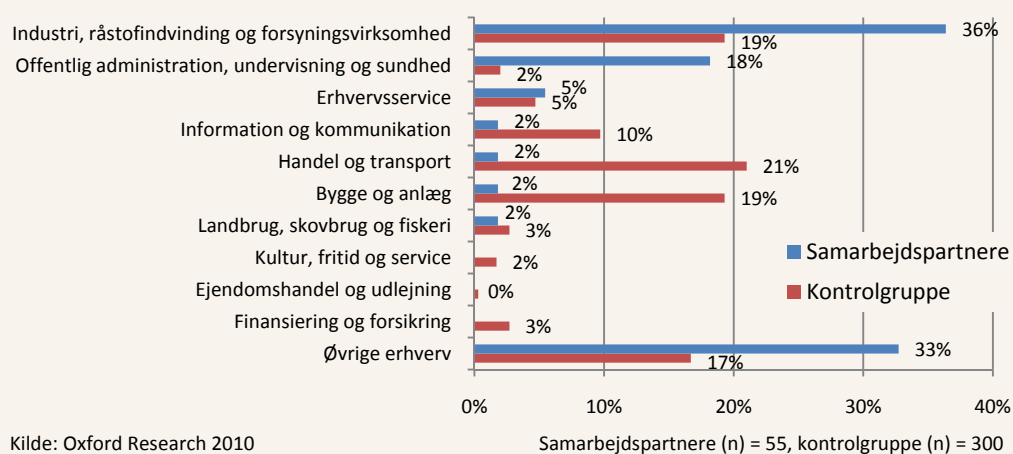

Ud fra de to baggrundsvariable omsætning og antallet af ansatte står det således klart, at samarbejdsvirksomhederne er væsentlig større virksomheder end kontrolgruppevirksomhederne.

¹ SMVer er defineret som virksomheder med færre end 50 ansatte

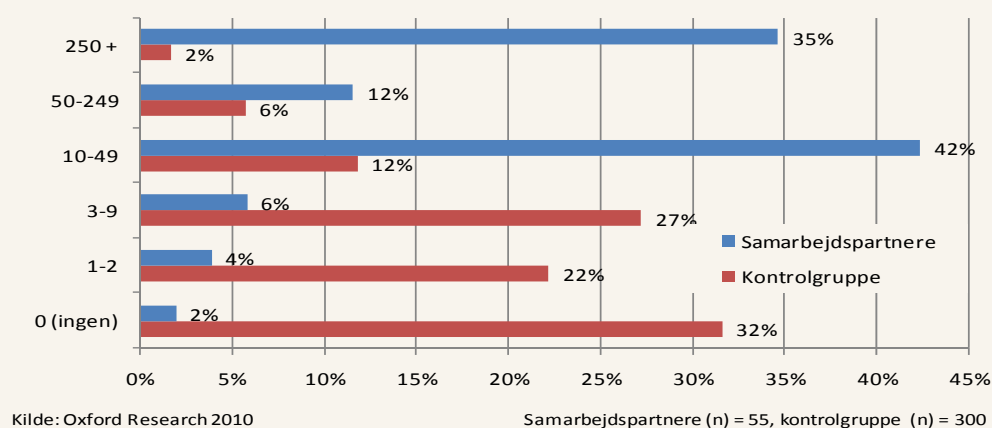
I henhold til branchefordeling fordeler universiteternes samarbejdspartnere sig primært inden for to branchekategorier: *Industri, råstofudvinding og forsyningsvirksomhed* (36 %) og *Offentlig administration, undervisning og sundhed* (18 %)². I kontrolgruppen er andelen kun hhv. 19 % og 2 %. Hertil kommer, at kontrolgruppevirksomhederne er godt repræsenteret inden for branchekategorierne: *Handel og transport* (21 %) og *Bygge og anlæg* (19 %). Her er kun 2 % af universiteternes brugere repræsenteret i begge kategorier. Der er altså en afgørende branchemæssig forskel på samarbejdsvirksomhederne og kontrolgruppen.

Figur 1.3: Branchefordeling

Den umiddelbare antagelse om, at universiteterne i høj grad appellerer til de højtuddannede bekræftes. Der er en klar forskydning mellem samarbejdsvirksomheder og kontrolgruppen, idet hele 89 % af samarbejdsvirksomhederne har mere end 10 akademikere ansat mod en væsentligt lavere andel på kun 20 % af kontrolgruppevirksomhederne.

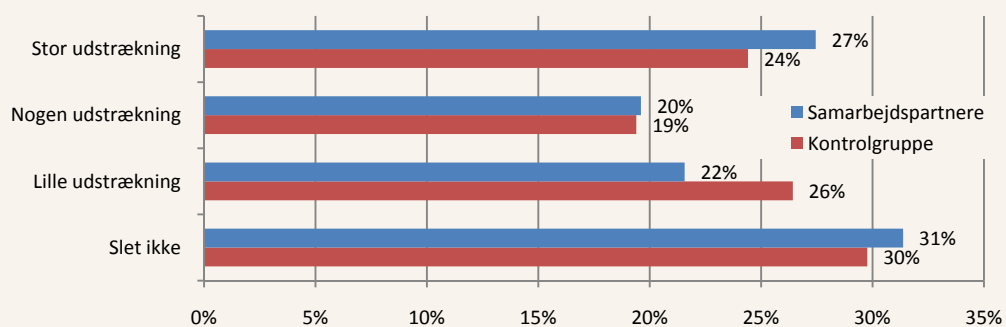
Figur 1.4: Antal højtuddannede

² Kategorien *Øvrige erhverv* dækker over manglende brancher, som ikke er repræsenteret i listen. Virksomhederne, der har svaret på spørgeskemaet har dog ikke angivet mere specifikt, hvor de præcis hører til.

Opfattelsen af international konkurrence er en anden interessant parameter, da den umiddelbare antagelse er, at jo mere intensivt pres en virksomhed oplever udefra, jo mere vil den investere i forskning og udvikling. Her følges samarbejdsvirksomhederne og kontrolgruppevirksomhederne meget godt ad, og der er ikke nogen nævneværdige forskelle imellem dem. Interessant er det, at opfattelsen af konkurrencepres for begge grupper fordeler sig nogenlunde 50-50 mellem lille udstrækning/slet ikke og nogen udstrækning/stor udstrækning. 53 % af samarbejdsvirksomhederne svarer således, at de i lille udstrækning/slet ikke oplever konkurrencepres, mens 47 % svarer i nogen udstrækning/stor udstrækning. I kontrolgruppen er det 56 %, der svarer lille udstrækning/slet ikke, og 44 % der svarer i nogen udstrækning/stor udstrækning.

Figur 1.5: International konkurrence*

*Spørgsmålet til virksomhederne lyder: I hvilken udstrækning mærker virksomheden konkurrence fra udenlandske virksomheder.

Kilde: Oxford Research 2010

Samarbejdspartnere (n) = 51, kontrolgruppe (n) = 299

Kapitel 2. Brugen af universiteterne

Dette kapitel beskriver forholdene omkring samarbejdet mellem universiteter og virksomheder samt resultaterne heraf.

2.1 Sammenfatning

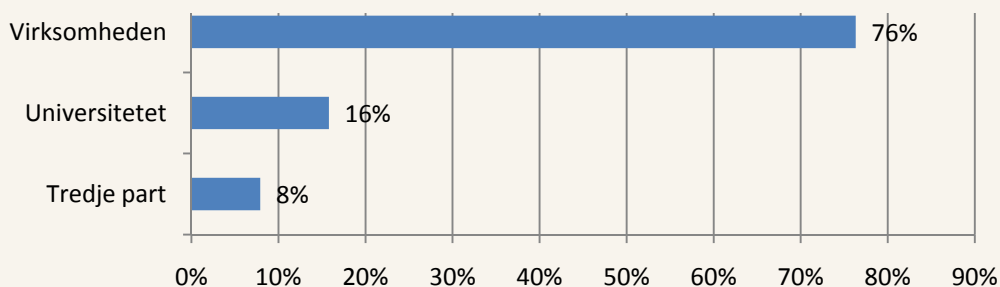
For 76 % af projekterne er det virksomhederne selv, der har taget initiativ til samarbejdet med universiteterne. 87 % af projekterne er store projekter til 200.000 DKK og derover. Det skyldes sandsynligvis, at de store virksomheder, der har kapaciteten til at drive beko- stelige projekter, er godt repræsenteret blandt samarbejdsvirksomhederne i undersøgelsen. Finansieringen sker hovedsageligt ved, at virksomhederne selv lægger arbejdstimer i projekterne (61 %) og gennem ansøgning om offentlig støtte (54 %).

Samarbejdet forekommer som oftest omkring anvendt forskning/udvikling (81 %), grundforskning (36 %) og prototyper/tests (32 %). Virksomhederne oplever desuden, at samarbejdet med et universitet i høj grad/nogen grad overordnet bidrager til overførsel af viden og kompetencer (95 %), nye kontakter/etablering af netværk med videnspersoner (83 %) og styrkelse af virksomhedens konkurrenceevne (64 %).

2.2 Efterspørgslen efter universiteterne

Ser man på efterspørgslen efter samarbejde med universiteterne, fremgår det tydeligt, at det er virksomhederne, der i overvejende grad initierer samarbejdet med universiteterne.

Figur 2.1: Hvem tog initiativ til samarbejdet?

Kilde: Oxford Research 2010

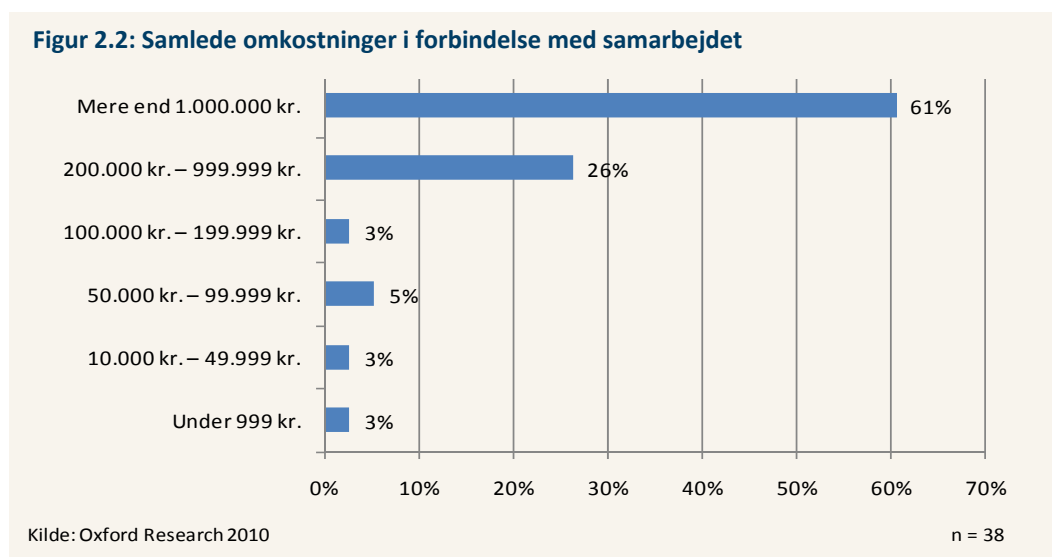
n =38

76 % af alle samarbejderne i undersøgelsen er sket på initiativ af virksomhederne, mens kun 16 % sættes i gang af universiteterne og 8 % af en tredjepart. En mulig forklaring herpå er, at de samarbejdsprojekter, der igangsættes, tager udgangspunkt i virksomhe-

dernes konkrete behov. Der eksisterer således en generel efterspørgsel efter universiteternes kompetencer blandt virksomhederne.

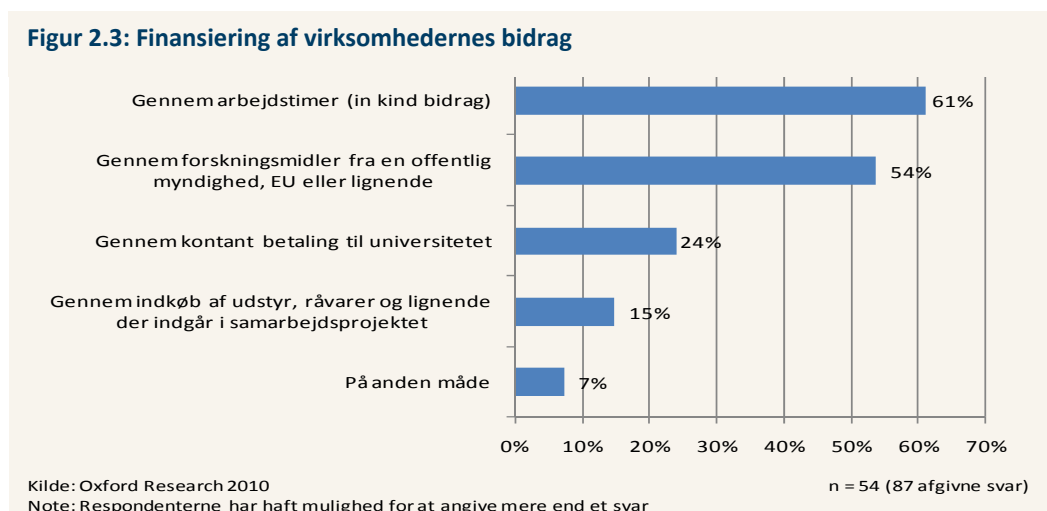
Carsten Hjort, senior director i Novozymes nævner i den forbindelse, at motivationen for Novozymes for at igangsætte et samarbejde med et universitet sker med udgangspunkt i de begrænsninger i kompetencer, som virksomheden har. Universiteterne kan derved komplementere virksomheden. Samtidig påpeger både Carsten Hjort og Hans Elbek Pedersen fra Danisco, at der er en løbende dialog mellem virksomhederne og universiteterne, og derfor veksler det også fra projekt til projekt, om det er universitetet eller virksomheden, der tager initiativet til samarbejdsprojekterne, og i visse tilfælde er det ikke åbenbart, hvem initiativtageren bag samarbejdet er.

Figur 2.2 angiver de samlede projektkomkostninger, for et samarbejde mellem virksomheder og universiteter inden for det seneste år. Omkostningerne afspejler omfanget af samarbejdsprojekterne og brugernes anvendelse af universiteterne.

87 % af samarbejdsvirksomhederne har afholdt 200.000 DKK og derover i omkostninger. 61 % svarer således, at de har afholdt mere end 1 mio. DKK i omkostninger. Det er bemærkelsesværdigt, at der kun er en andel på 14 %, som har omkostninger på mindre end 200.000 DKK, men det hænger sammen med, at der er mange store virksomheder blandt samarbejdsvirksomhederne. Deres kapacitet til at igangsætte store, bekostelige projekter er naturligvis større, end det gælder for de mindre virksomheder.

Figur 2.3 viser, hvordan virksomhederne finansierer deres bidrag til samarbejdet. Virksomhederne vælger primært at finansiere deres samarbejder med universiteterne gennem arbejdstimer. 61 % af virksomhederne svarer således, at finansiering sker gennem in-kind bidrag. In-kind bidrag kan være en konstruktiv form for finansiering, da denne finansieringstype tillader en fleksibel strukturering af samarbejdsprojekterne.

Eksempelvis finansierer Danisco primært deres universitetssamarbejder via in-kind bidrag. Hans Elbek Pedersen mener, at det er attraktivt for både Danisco og universiteterne, fordi de dermed kan gøre brug af hinanden og supplere hinandens kompetencer.

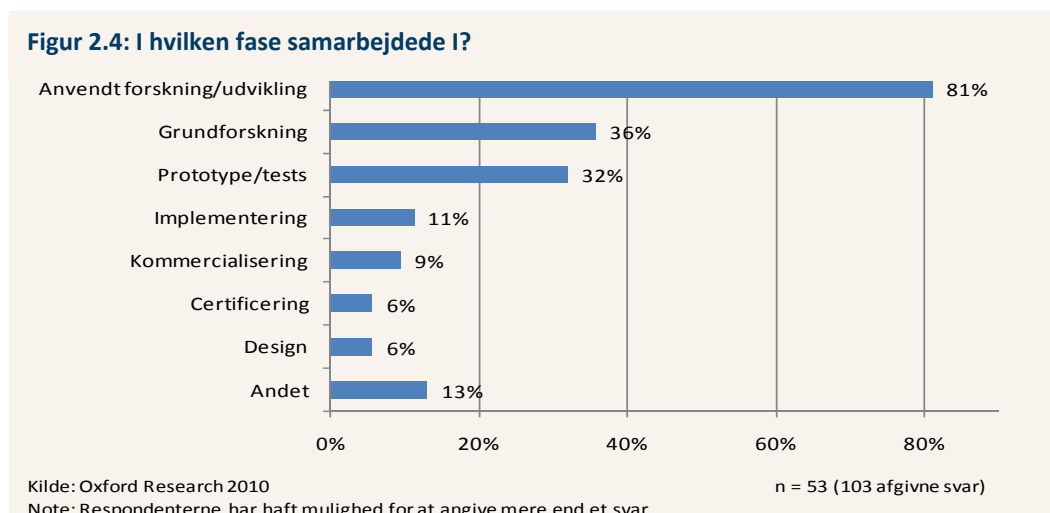
Selvom undersøgelsens resultater peger på, at det er store virksomheder, der bruger universiteterne, kan udbredelsen af in-kind bidrag gavne SMV'ers mulighed for deltagelse i samarbejdsprojekter. Hvorvidt det gavner SMV'er afhænger naturligvis også af de aflagte arbejdstimer, og det kan være en barriere for SMV'er, hvis de ikke kan lægge tilstrækkelig med arbejdstimer i projekterne³. Omkostningsniveauet i projekterne fra figur 2.2 viser, at projekterne afholdes med relativt store omkostninger.

Foruden in-kind bidrag, er det populært at søge offentlige midler til projekterne. Det gør 54 % af samarbejdsvirksomhederne. Endelig vælger ca. en femtedel af virksomhederne at finansiere samarbejdet gennem direkte kontant betaling til universiteterne.

Carsten Hjort påpeger, at Novozymes er lidt påpasselige med at indgå i samarbejder med udgangspunkt i forskningsprogrammer, da det kan forekomme at være noget bureaukratisk og tidskrævende øvelse med en lang række formalitets- og procedurekrav. Den samme problematik understreges af Hans Elbek Pedersen fra Danisco, som efterlyser en større grad af fleksibilitet i den offentlige støtte.

³ Forsknings- og Innovationsstyrelsen: *Virkemidler, der omfatter offentlig-privat forskningsamarbejde* (2010)

Ser man på hvilke områder, virksomhederne samarbejder med universiteterne er der primært tale om Anvendt forskning/udvikling (81 %), Grundforskning (36 %) og Prototype/tests (32 %).

Anvendt forskning er således afgørende, og det står klart, at det er universiteternes forskningsmæssige kompetencer, der efterspørges. Når det kommer til de efterfølgende faser med implementering og kommercialisering, er universiteternes services knap så efterspurgt. Kommercialisering vil ofte være en opgave, der hører til internt i virksomheden. Universiteternes fokus ligger i stedet på, hvordan vidensoverførsel kan finde sted til virksomhederne under de bedste betingelser således, at forskningen kan omsættes i erhvervsmæssig praksis i virksomhederne.

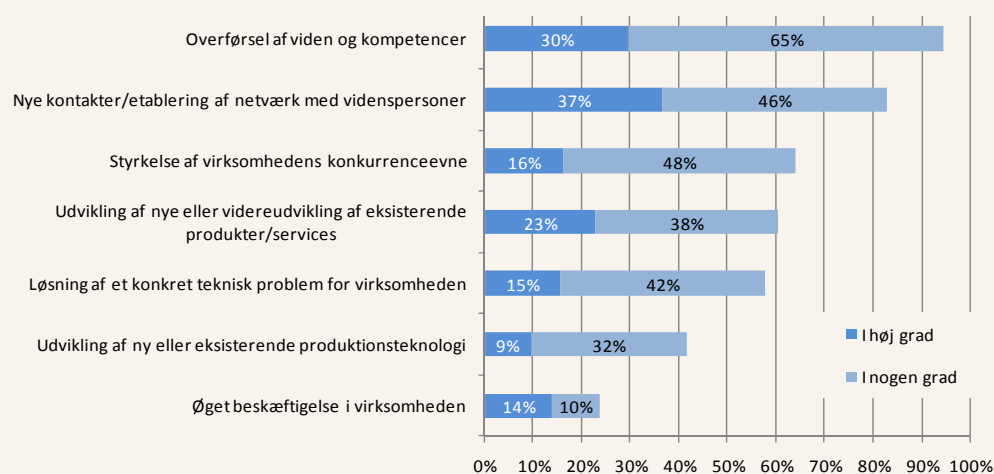
Det er et interessant resultat, at klart størstedelen af virksomhederne bruger universiteterne til anvendt forskning/udvikling, da grundforskning traditionelt opfattes som universiteternes primære kompetence. Det kan tænkes, at det afspejler et skifte i den forskningspolitiske dagsorden, hvor den strategiske forskning har fået en mere fremtrædende position. Imidlertid er det også vigtigt at have in mente, at skellet mellem anvendt forskning og grundforskning ikke er så klart. Eksempelvis kan grundforskning sagtens omsættes til konkrete produkter og resultater. Samtidig er grundforskningen et vigtigt element i den anvendte forskning/udvikling, da grundforskningen kan siges at være en forudsætning for den anvendte forskning/udvikling.

Eksempelvis har Danisco størst gavn af grundforskningen på universiteterne, hvilket skyldes, at det ifølge Hans Elbek Pedersen er her, at universiteterne har deres spidskompetence og kan bidrage med mest i forhold til Daniscos behov. Denne holdning deles af Carsten Hjort fra Novozymes. Derudover påpeger Hans Elbek Pedersen, at det danske innovationssystem indeholder muligheder for at lave andre former for udviklingsaktiviteter såsom GTS-nettet, som i højere grad er fokuseret på anvendt forskning.

2.3 Resultaterne af samarbejdet med universiteterne

Figur 2.5 viser de endelige resultater, der er kommet ud af samarbejdet mellem universiteter og virksomheder. Hele 95 % samarbejdsvirksomhederne erklærer sig enige i, at samarbejdet enten i høj grad eller i nogen grad har bidraget til overførsel af viden og kompetencer.

Figur 2.5: Virksomhedernes samarbejde med universiteterne har medført...

Kilde: Oxford Research 2010

n = 50-54

Både Carsten Hjort, Novozymes og Hans Elbek Pedersen, Danisco fremhæver, at den aktive udvikling af ny viden og kompetencer til gavn for både virksomheden og universitetet er et væsentligt formål for at indgå i et universitetssamarbejde.

83 % mener, at det har bidraget til netværksdannelse, hvilket også bekræftes i begge case studier som en motiverende faktor for samarbejdet med universiteterne.

Det er interessant, at kun 24 % i nogen eller høj grad mener, at samarbejdet har medført øget beskæftigelse. I de to kvalitative case studier med Novozymes og Danisco fremhæves det af begge, at de udvikler længerevarende ph.d.-aftaler med universiteterne for at sikre en kilde til rekruttering i virksomheden. Hvorvidt det vurderes, om der sker en øget beskæftigelse i virksomheden, afhænger naturligvis også af det enkelte projekt. Mens ph.d.-aftaler eksempelvis har en direkte effekt på beskæftigelsen i virksomheden, vil et større grundforskningsprojekt nok have effekter på beskæftigelsen, men det vil typisk være på længere sigt.

Opsummerende kan det slås fast, at samarbejdet mellem virksomheder og universiteter i undersøgelsen primært har foregået på overordnet plan i relation til øget viden, innovation og netværk. Det praksisnære samarbejde er ikke slået igennem i samme grad. Det gælder bl.a. løsning af konkrete tekniske problemer og forbedring af produktionsteknologi.

Kapitel 3. Vurdering af universiteterne

Dette kapitel rummer en overordnet vurdering af samarbejdet med universiteterne og er delt op i to dele: Tilfredsheden med samarbejdet med universiteterne og vurderingen af universiteternes ydelser og kompetencer

3.1 Sammenfatning

Brugerne af universiteterne har en høj tilfredshedsgrad, og 93 % af brugervirksomhederne er meget eller delvis tilfredse med samarbejdet med universiteterne.

Ikke overraskende hænger den høje grad af tilfredshed sammen med sandsynligheden for, at brugerne har tænkt sig at samarbejde med et universitet igen. Det viser sig, at 81 % af brugerne finder det meget sandsynligt at genoptage et samarbejde med et universitet, og 17 % finder det sandsynligt. Samlet set er det 98 % af brugerne, som sandsynligvis vil samarbejde med et universitet igen. Yderligere viser kapitlet, at 87 % af brugerne tidligere har arbejdet sammen med et universitet mere end fem gange. Det viser, at når virksomheder først har opbygget erfaringer med at samarbejde med et universitet, vil det bane vejen til flere fremtidige projekter.

At brugerne er meget tilfredse, og at de gerne vil anvende universiteterne afspejler sig også ved, at 85 % af brugerne har den opfattelse, at universiteterne i nogen eller høj grad kan tilbyde ydelser, som andre ikke kan tilbyde. Samtidig mener 74 % af brugerne, at de i nogen eller høj grad har et godt overblik over de ydelser, som universiteterne tilbyder. Endvidere mener 75 % af brugerne, at universiteterne tilbyder ydelser af en højere kvalitet, end andre kan tilbyde.

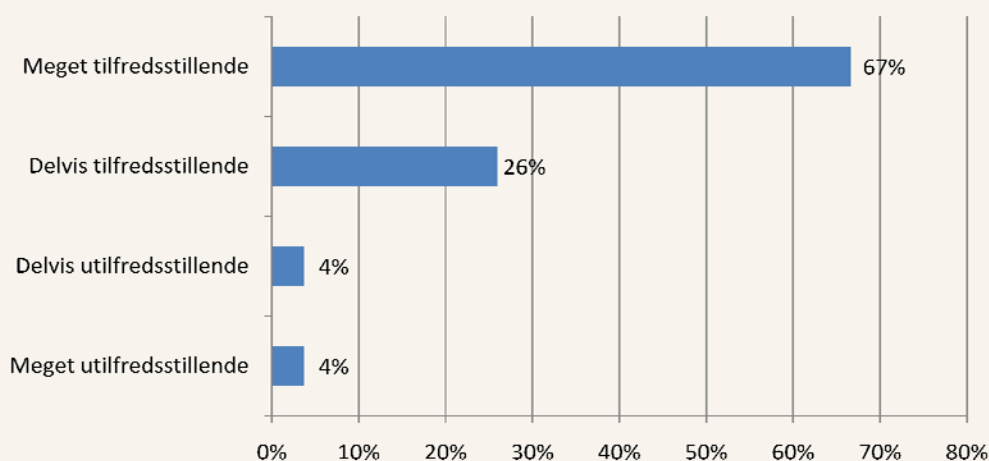
Brugerne værdsætter universiteternes ydelser, men de har også en opfattelse af universiteterne som værende mindre formalistiske og bureaukratiske, end de bliver fremstillet i den offentlige debat. Således finder 67 %, at det i nogen eller høj grad er tilfældet.

3.2 Tilfredsheden med samarbejdet med universiteterne

I det følgende kapitel ses der nærmere på tilfredsheden med universiteterne. Bruger-virksomhederne har naturligvis kun forholdt sig til det universitet, som de har samarbejdet, da undersøgelsen tager udgangspunkt i et enkelt samarbejdsforløb.

Af figur 3.1 fremgår det, at brugerne har en høj grad af tilfredshed med samarbejdet med universiteter. 67 % af brugerne finder, at samarbejdet er forløbet meget tilfredsstillende. Endvidere finder 93 % af brugerne, at samarbejdet med universitetet har været meget tilfredsstillende eller delvis tilfredsstillende.

Figur 3.1: Hvor tilfredsstillende har samarbejdet forløbet?

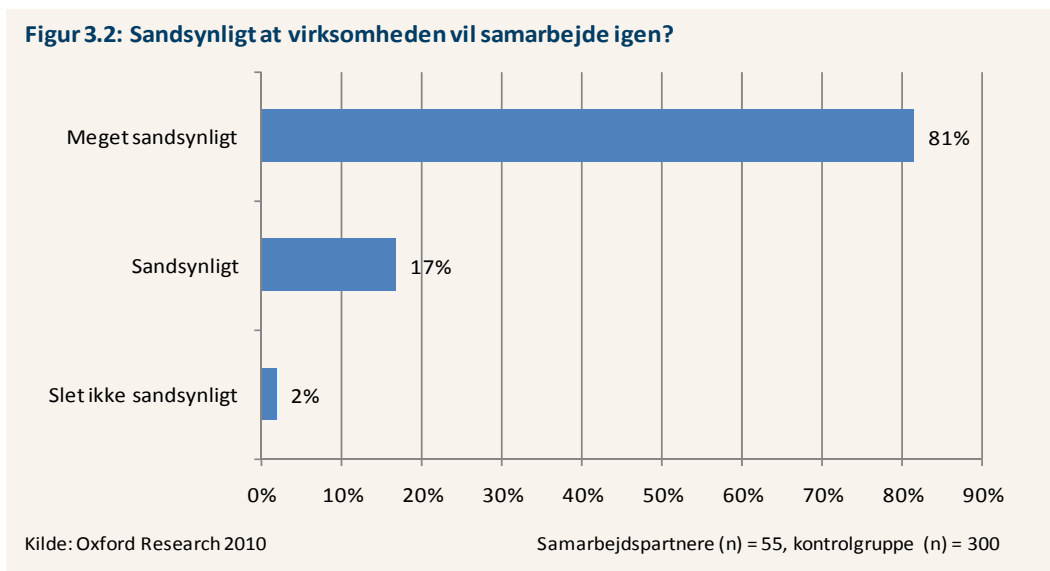

Kilde: Oxford Research 2010

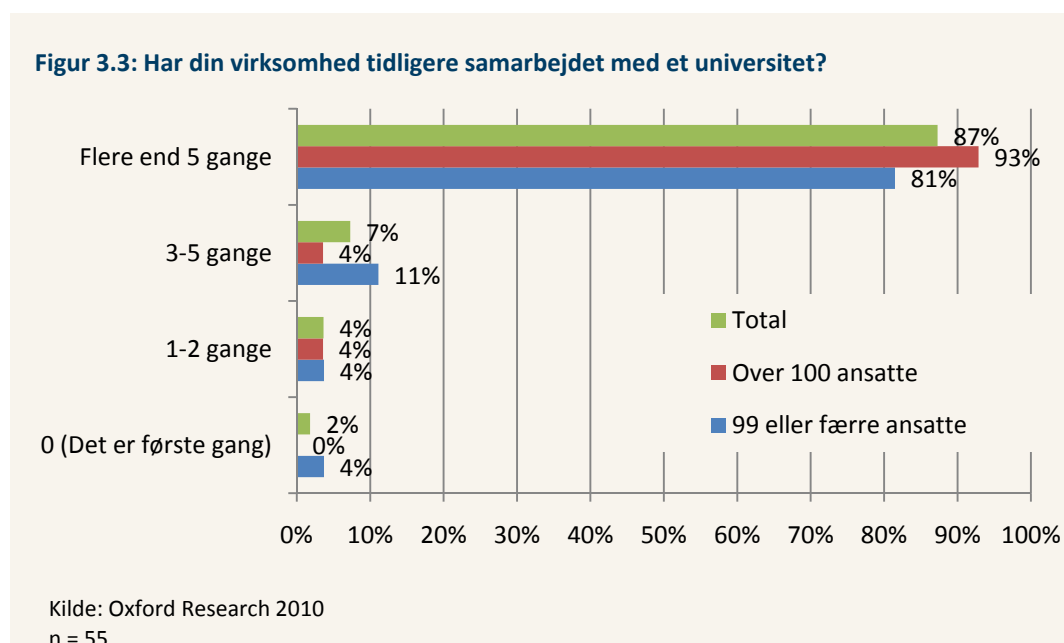
n = 54

Når respondenterne deles op i antal ansatte med en gruppe på "99 eller færre ansatte" og en gruppe på "100+ ansatte", viser det sig, at 73 % af virksomhederne med færre end 100 ansatte finder, at samarbejdet har været meget tilfredsstillende, mens tallet er 61 % for virksomheder med over 100 ansatte. Det viser, at de mindre virksomheder er en anelse mere tilfredse.

En indikation på tilfredsheden med universiteterne, er sandsynligheden for, at virksomhederne vil samarbejde med universiteterne igen. Figur 3.2 viser, at 81 % af brugerne finder det meget sandsynligt, at de i fremtiden vil samarbejde med et universitet. Det er blot 2 %, som har besluttet, at de fremover ikke vil benytte universiteterne.

Figur 3.3 viser, at hele 87 % af samarbejdsvirksomhederne har samarbejdet med et universitet mere end 5 gange.

Det viser en klar tendens mod, at når en virksomhed først har fået sat et samarbejde i stand og kender til forholdene omkring universiteterne, baner det vejen for fremtidige fælles projekter. Det er således muligt at konkludere, at erfaringer fra tidligere samarbejde er væsentlige. Det er derfor heller ikke overraskende, at brugerne udviser en høj grad

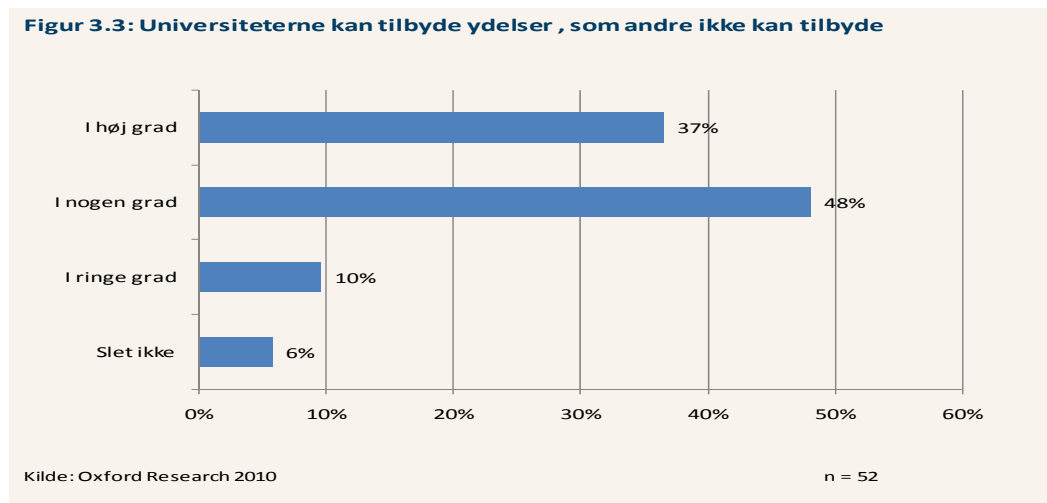
af tilfredshed, og at der er en høj sandsynlighed for, at de starter et nyt samarbejde med universiteterne op.

Et eksempel på, at et samarbejde kan avle mere samarbejde, er forskningssamarbejdet mellem Novozymes og Institut for Systembiologi på DTU. De har sammen udviklet et tæt forskningssamarbejde med en løbende dialog, som har givet basis for en gensidig udveksling af viden og erfaringer, som tilmed har haft gavnlige synergieffekter. De har således udviklet et stærkt og institutionaliseret samarbejde forbundet med lave transaktionsomkostninger i kommende samarbejdsprojekter.

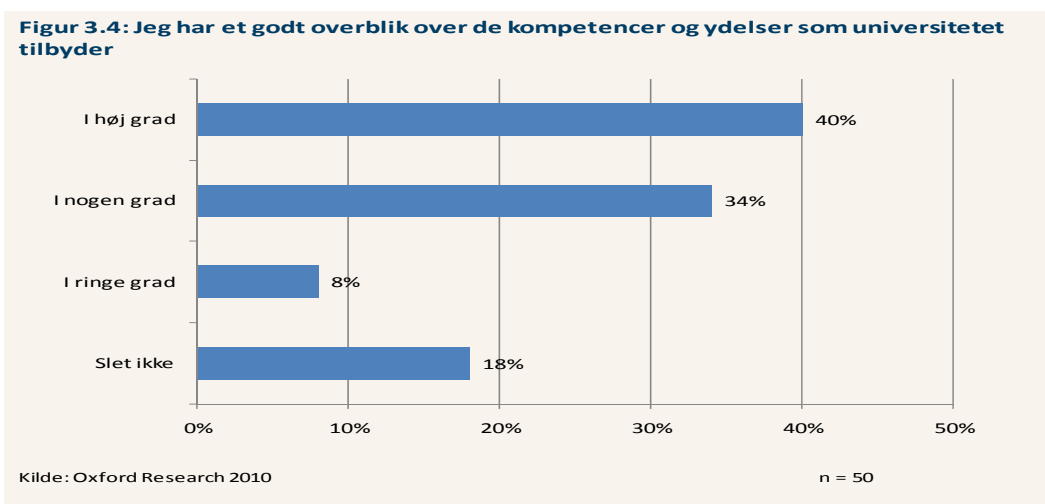
Noget af forklaringen på, hvorfor mange virksomheder forventer at bruge universiteterne igen findes formentlig også i det følgende afsnit, som behandler virksomhedernes opfattelse af universiteterne. Generelt tegner der sig et billede af, at virksomhederne har en positiv opfattelse af universiteterne.

3.3 Brugernes opfattelse af universiteterne

Figur 3.3 viser, at 37 % af virksomhederne mener, at universiteterne i høj grad kan tilbyde ydelser, som andre ikke kan tilbyde. 48 % mener, at det i nogen grad er tilfældet. Kun 16 % angiver, at det i ringe grad eller slet ikke er tilfældet.

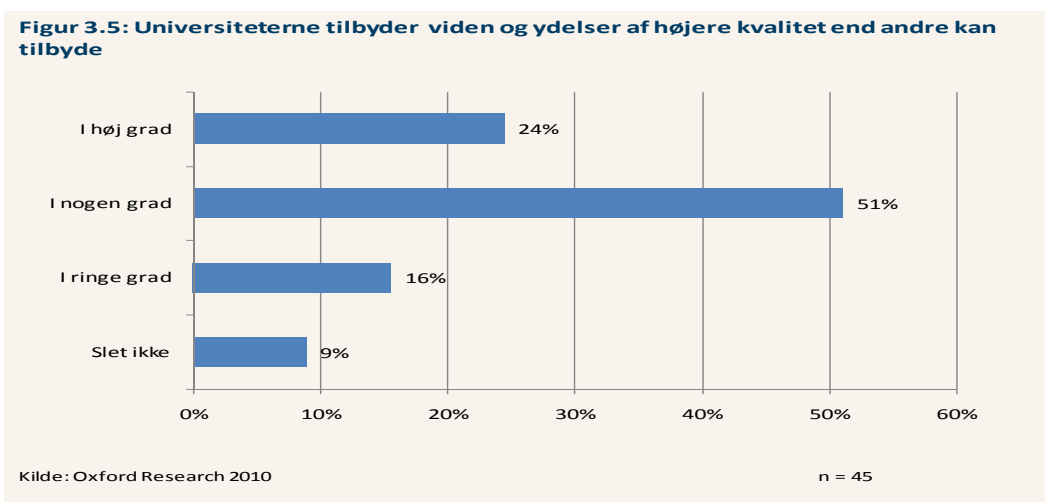

I figur 3.4 tilkendegiver 74 % af brugerne, at de i høj grad eller nogen grad har et godt overblik over de kompetencer og ydelser, som universiteterne kan tilbyde. Det hænger sammen med, om man har en opfattelse af, at universiteterne kan tilbyde ydelser, som andre ikke kan tilbyde.

Det er ikke overraskende, at brugerne har et godt overblik over de ydelser og kompetencer, som universiteterne tilbyder. Som det er blevet vist tidligere, har 3 ud af 4 brugere angivet, at det er virksomheden, der er initiativtager til samarbejdet med universiteterne. At have overblik over universitetets ydelser kan ses som en forudsætning for, at virksomhederne tager initiativ til samarbejdet.

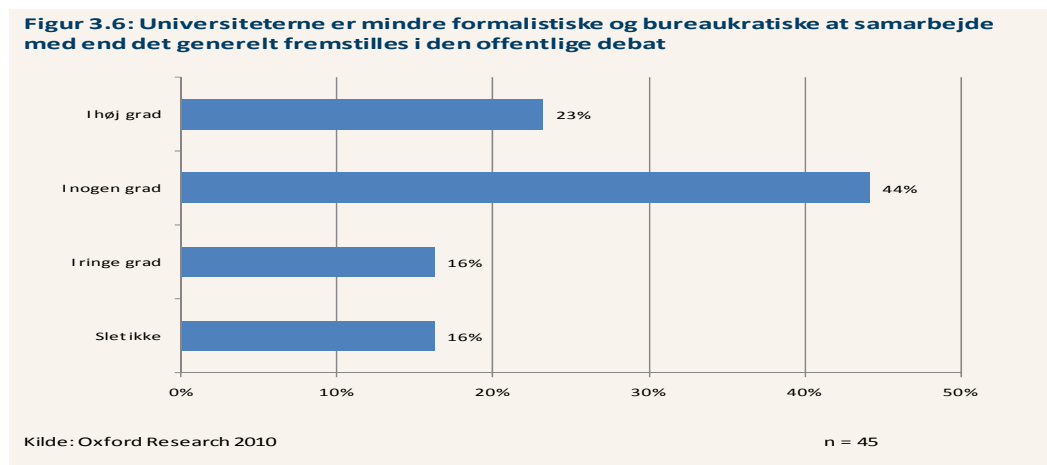
Af figur 3.5 fremgår det, at 3 ud af 4 mener, at kvaliteten af ydelser hos universiteterne i nogen eller i høj grad er højere, end hvad andre kan tilbyde.

16 % mener, at det i ringe grad er tilfældet, og 9 % mener, at det slet ikke er tilfældet.

Det er interessant at bemærke, at en højere andel af brugerne angiver, at universiteterne kan tilbyde særlige ydelser, eller om de har et overblik over ydelserne, end hvorvidt universiteterne er i stand til at levere ydelser af højere kvalitet end andre. Det kan også forklare motivationen for brugerne til at indgå i samarbejde med universiteterne, som handler om, at universiteterne har unikke kompetencer, som andre ikke kan tilbyde.

Figur 3.6 giver et indblik i brugernes opfattelse af samarbejdsprocessen med universiteterne. Resultaterne udfordrer opfattelsen af, at universiteterne er formalistiske og bureaukratiske samarbejdspartnere, således angiver 67 %, at de i høj grad eller nogen grad finder, at samarbejdet med universiteterne er mindre formalistisk og bureaukratisk, end det billede, der fremmanes i den offentlige debat.

Carsten Hjort fra Novozymes har generelt gode erfaringer med at samarbejde med universiteter, og han mener, at der inden for de sidste 15 år er sket et markant skifte hos universiteterne i retning i at blive mere samarbejdsvillige. Han peger dog på en særlig barriere for samarbejdet, som er de mulige interessekonflikter, der kan opstå i forhold til patentrettigheder. Novozymes undgår i videst muligt omfang at udvikle produkter sammen med et universitet, som primært skyldes tre forhold; det ene er, at det er uforudsigeligt, hvordan patentrettighederne fordeles i et projekt. Det andet er, at betingelserne for at kunne købe IPR er uklare, og det tredje er, at det er en tidskrævende proces at forhandle patentrettigheder på plads. Med forskerpatentloven i 2000 fik universiteterne ansvaret for kommerciel udnyttelse af patenter, og det blev derfor et centralt element i universiteternes virke. Dette afspejles endvidere i antallet af indgivne patentansøgninger, som i 2000 var på 25, mens tallet i 2009 var på 109.

På den baggrund foreslår Carsten Hjort, at der gøres en systematisk indsats for at få udarbejdet nogle brugbare retningslinjer for, hvordan patenter skal håndteres i samarbejder mellem virksomheder og universiteter. Det vil givetvis gøre, at virksomhederne vil være mindre tilbageholdende og samtidig åbne op for nye samarbejdsmuligheder.

Daniscos underdirektør Hans Elbek Pedersen mener imidlertid, at der i løbet af de sidste år er sket en opblødning fra universiteternes side i forhold til patentrettigheder, og at samarbejdet med universiteterne på den baggrund er blevet mere attraktivt.

Kapitel 4. Kontrolgruppen

Dette kapitel sig mod ikke-brugerne, som er de samme virksomheder, der udgør kontrolgruppen i undersøgelsen. I dette kapitel sættes der særligt fokus på de barrierer, som ikke-brugerne oplever i forhold til universiteterne.

4.1 Sammenfatning

84 % af ikke-brugerne har aldrig samarbejdet med et universitet, og det er kun 16 % af ikke-brugerne, som har prøvet at samarbejde med et universitet, dog ikke inden for de sidste to år. I den sammenhæng er det interessant, at det kun er 19 % af de ikke-brugere, som har samarbejdet med et universitet, der angiver, at årsagen til det manglende samarbejde i nogen eller høj grad er dårlige erfaringer med at samarbejde med universiteterne. Det er den årsag, som færrest angiver som en betingelse for det manglende samarbejde.

Den vigtigste årsag for det manglende samarbejde er, at de i stedet bruger eksterne rådgivere. 68 % af ikke-brugerne angiver, at det i høj grad/nogen grad er årsagen. 59 % af ikke-brugerne svarer, at det manglende samarbejde i høj grad/nogen grad kan henføres til, at universiteterne ikke har de fornødne kompetencer og den relevante ekspertise. Endvidere er der 57 % af ikke-brugerne, der svarer, at de i høj grad/nogen grad slet ikke behøver ekstern rådgivning.

Kapitlet viser endvidere, at det kun er 35 % af ikke-brugerne, som har gennemført et stort innovationsprojekt inden for de sidste to år. 56 % af de ikke-brugere, som har gennemført et innovationsprojekt, har brugt private konsulenter/rådgivere. 40 % har gennemført det internt, og de resterende har brugt et GTS-institut/videninstitution.

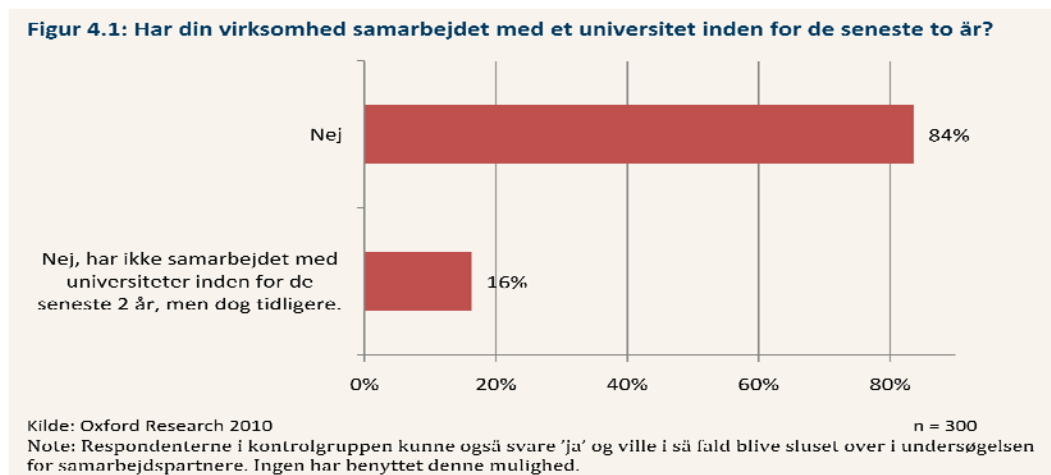
4.2 Karakteristik af ikke-brugerne

Når ikke-brugerne sammenholdes med brugerne af universiteterne, er det kendetegnende for ikke-brugerne, at der generelt er tale om mindre virksomheder med færre ansatte og en lavere omsætning. Derudover har ikke-brugerne en lavere andel af højtuddannede.

67 % af ikke-bruger virksomhederne har en omsætning på mindre end 50 mio. kr., mens andelen er 30 % for bruger virksomhederne. Ikke overraskende tegner der sig et lignende billede, når der ses på antal ansatte. 73 % af ikke-bruger virksomhederne har færre end 50 ansatte, mens andelen for brugerne af universiteterne er 41 %. For ikke-brugerne er andelen af virksomheder, som har færre end 10 højtuddannede ansat på 81 %, mens andelen er 12 % for brugerne af universiteterne.

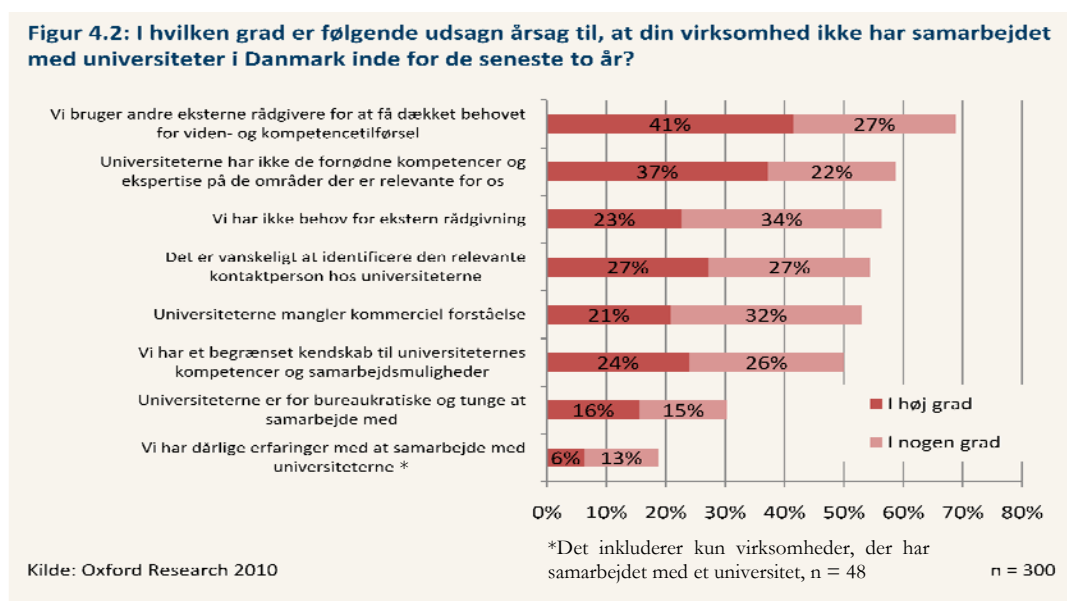
4.3 Det manglende samarbejde med universiteterne

Figur 4.1. viser, at 84 % af ikke-brugerne aldrig har samarbejdet med et universitet. Det er kun 16 % eller 48 af de 300 virksomheder, som har samarbejdet med et universitet⁴.

Det er interessant at sammenholde dette resultat med, at 87 % af brugervirksomhederne har svaret, at de har samarbejdet med universiteterne mere end fem gange. Det viser, at der er et stort "gap" mellem brugerne og ikke-brugerne. Overordnet kan det siges, at brugerne af universiteterne i høj grad har udviklet et tæt og veletableret samarbejde med universiteterne, mens ikke-brugerne stort set ikke har erfaringer med universitetssamarbejder.

Figur 4.2 giver et overblik over de årsager, som ikke-brugerne angiver til det manglende samarbejde med universiteterne.

⁴ For at være blandt ikke-brugerne, må virksomheden ikke have samarbejdet med et universitet inden for de sidste to år.

Det er kun 19 % af de ikke-brugere, som har haft et samarbejde med et universitet, som angiver, at det i høj grad/nogen grad skyldes dårlige erfaringer med at samarbejde med universiteter. De dårlige erfaringer er derfor den årsag, som af de færreste ikke-brugere angives at have spillet en rolle i det manglende universitetssamarbejde.

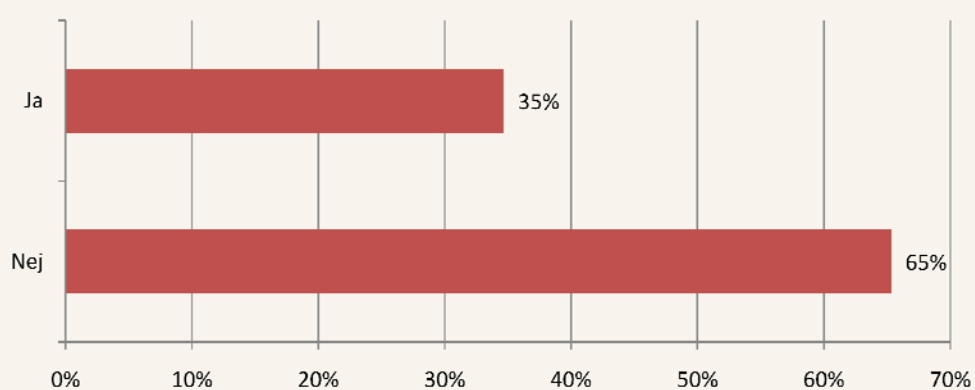
Den vigtigste årsag for det manglende samarbejde er brugen af andre eksterne rådgivere. 68 % af ikke-brugerne svarer, at det i nogen eller høj grad er årsagen til det manglende samarbejde med universiteterne. Den næst vigtigste årsag er, at ikke-brugerne har vurderet, at universiteterne ikke besidder de fornødne kompetencer og den relevante ekspertise. 59 % af ikke-brugerne svarer, at det i høj grad/nogen grad er en begrundelse for, at de ikke har samarbejdet med universiteterne. Det kan muligvis også forklare baggrunden for, at ikke-brugerne bruger andre eksterne rådgivere.

57 % af ikke-brugerne svarer, at de i høj grad/nogen grad ikke har et behov for ekstern rådgivning. Det vil sige, at disse virksomheder enten skaber innovation internt i organisationen, eller at de slet ikke gennemfører udviklingsaktiviteter. De anser det derfor ikke som nødvendigt at indgå i et samarbejde med en ekstern partner.

4.4 Udviklingsaktiviteter

Der er stor forskel på, hvordan virksomheder arbejder med innovation og udvikling. Af figur 4.3 fremgår det, at ca. 1/3 af ikke-brugerne har gennemført et stort innovationsprojekt inden for de seneste to år.

Figur 4.3: Har virksomheden gennemført et stort innovationsprojekt inden for de seneste to år?

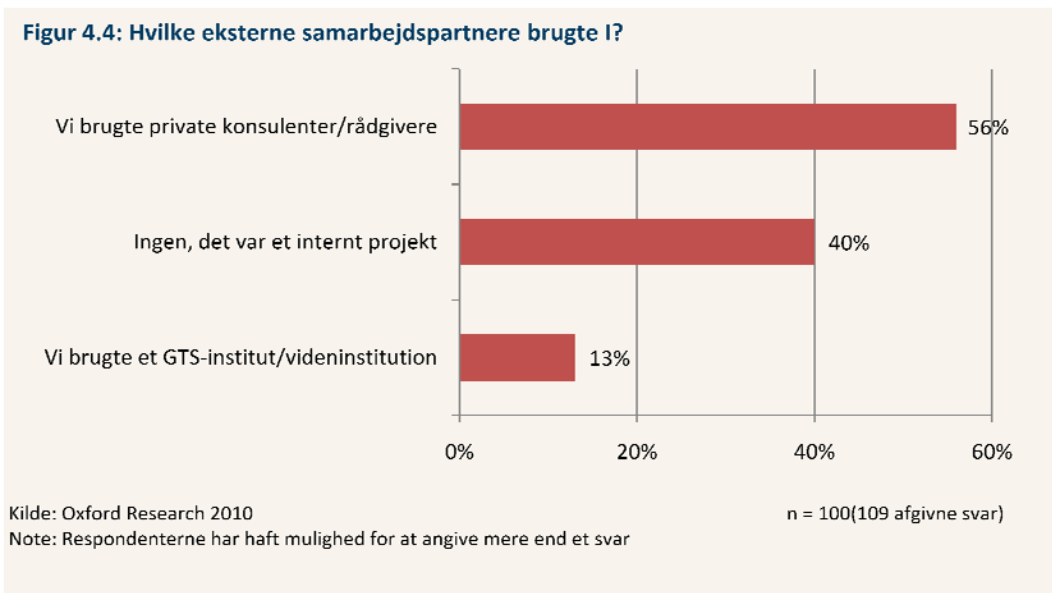
Kilde: Oxford Research 2010

n = 300

Størstedelen af ikke-brugerne har således ikke gennemført et stort innovationsprojekt inden for de seneste to år. At afgrænse "et stort innovationsprojekt" er vanskeligt. I spørgsmålet er der lagt vægt på, hvad der opleves som et stort projekt – hvilket kan være relativt fra virksomhed til virksomhed. Et stort projekt i en lille virksomhed kan således være et lille projekt i en stor virksomhed.

Da brugerne af universiteterne ikke er blevet stillet det samme spørgsmål, er det ikke muligt at sammenligne denne andel med brugerne af universiteterne. Det må imidlertid forventes, at de virksomheder, der bruger universiteterne generelt vil være mere innovative end ikke-brugerne.

Figur 4.4 viser hvilke eksterne samarbejdspartnere, ikke-brugerne, der har gennemført et innovationsprojekt inden for de sidste to år, har brugt i stedet for universiteterne. Figuren viser, at 56 % af ikke-brugerne, som har gennemført et innovationsprojekt, har brugt private konsulenter/rådgivere til det. 40 % har gennemført innovationsprojektet internt, mens de resterende ikke-brugere har brugt et GTS-institut/videninstitution. Dette resultat stemmer godt overens med resultaterne fra figur 4.2, som viser, at 68 % af ikke-brugerne angiver, at årsagen til det manglende samarbejde med universiteterne i høj grad/nogen grad er, at de bruger eksterne rådgivere i stedet for.

Kapitel 5. Metode

5.1 Målgruppen

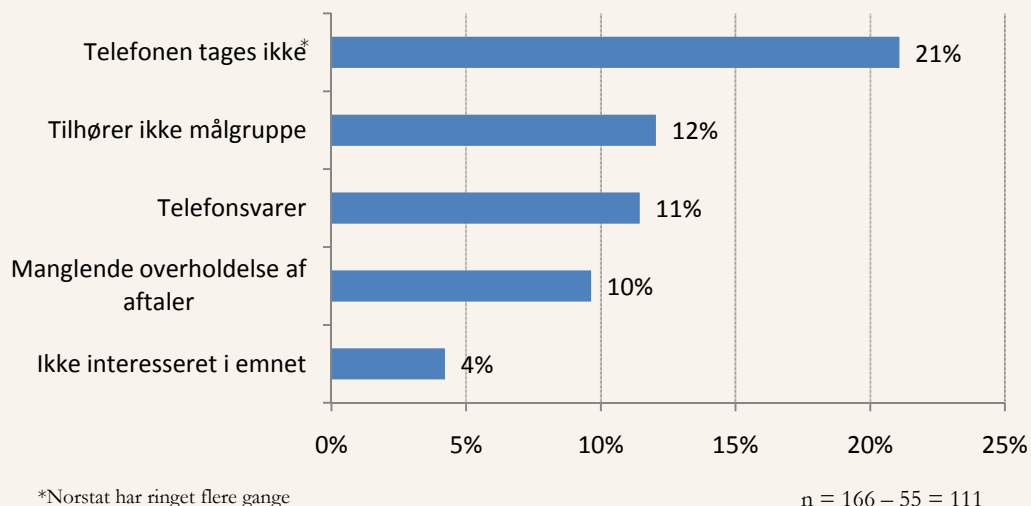
De kvantitative resultater i brugerundersøgelsen af de danske universiteter er baseret på en telefonsurvey, der er blevet gennemført af analysevirksomheden Norstat. Ved at gennemføre spørgeskemaundersøgelsen telefonisk, har det været tilsigtet at øge undersøgelsens validitet, da respondenterne undervejs i spørgeskemaundersøgelsen har haft mulighed for at spørge ind til eventuelle misforståelser omkring spørgsmålene og omkring definitioner etc. Herved undgås fejlkilder ved, at spørgsmålene misforstås.

Den indeværende undersøgelse har sigtet mod at undersøge samarbejdsrelationen med danske private virksomheder indgået i 2009. Forskningsamarbejdsaftaler er en bred kategori, som dækker over en række forskellige aftaletyper gående fra fortrolighedsaftaler til etablering af større forskningsamarbejder.

For at sikre en valid undersøgelse, er det kun de reelle samarbejdsrelationer, som er inkluderet i undersøgelsen. For at vurdere reelle samarbejdsrelationer er såkaldte NDA'er (Non Disclosure Agreement), der ikke dækker over forskningsindhold, eksempelvis blevet udeladt. Endvidere er identiske aftaler ikke medtaget i populationen: Det gælder aftaler, som universiteterne indgår med de samme virksomheder og tit med samme person. Det er eksempelvis på ph.d.-området, hvor der indgås flere identiske aftaler med samme virksomhed. Da brugerundersøgelsen kun har afdækket danske virksomheders samarbejde med universiteter, er den store andel af internationale samarbejdsrelationer, som universiteterne har, automatisk blevet udelukket fra undersøgelsen.

På baggrund af de ovennævnte kriterier, er der produceret en overordnet database på **166 individuelle danske private virksomheder**, med hvem et eller flere universiteter har indgået en substantiel forskningsamarbejdsaftale i 2009. Heraf er det lykket at få besvarelser fra **55 respondenter**. Den figur 5.1 på næste side viser de vigtigste resultater fra bortfaldsstatistikken for undersøgelsen og baggrunden for den endelig svarprocent på 33 %.

Figur 5.1. Vigtigste grunde til manglende besvarelse

Ud af databasen på 166 mulige respondenter, har 35 (21 %) ikke taget telefonen. I 19 af tilfældene (11 %) er telefonsvarereren gået på. Ikke at kunne etablere den endelige kontakt til respondenterne har således været den væsentligste grund til bortfaldet af respondenter.

Endvidere har 20 svaret (12 %), at de ikke kan deltage i undersøgelsen, da de ikke opfatter sig selv som en del af målgruppen, og endelig har 7 svaret (4 %), at de ikke har en interesse for emnet.

Undersøgelsen indeholder virksomhedssamarbejde med de fem universiteter (Århus Universitet, DTU, Københavns Universitet, SDU, Aalborg Universitet). Den endelige fordeling af virksomhedernes besvarelser på samarbejdsuniversitet ser ud som følger:

	Antal respondenter	Andel	Svarprocent
AAU	7	13 %	23 %
AU	12	22 %	25 %
DTU	20	36 %	51 %
KU	5	9 %	56 %
SDU	11	20 %	28 %

Tabellen viser, at virksomheder, som har haft samarbejde med DTU udgør den største gruppe med en andel på 36 %. Herefter kommer en andel på 22 % af virksomheder, som har haft et samarbejde med Århus Universitet. KU er med en andel på 9 % det universitet, som færrest respondenter har samarbejdet med. I forhold til undersøgelsen er det interessant at se på svarprocenten for respondenterne for de enkelte universiteter. Her ligger virksomheder, der har samarbejdet med Københavns Universitet og DTU klart øverst med en svarprocent på hhv. 56 % og 51 %. De virksomheder, der har brugt de andre universiteter (Aalborg Universitet, Århus Universitet og SDU) har en noget lavere svarprocent på hhv. 23 %, 25 % og 28 %.

5.2 Spørgeskemaet

Spørgeskemaet blev konstrueret, så det rummer 15 spørgsmål for herved at sikre en balance mellem at opnå tilstrækkeligt dybe besvarelser og samtidig sikre at brugerne ikke skulle bruge mere end 10 minutter på at besvare spørgeskemaet. Kontrolgruppen har fået et lidt enklere spørgeskema, som er lidt kortere at besvare. Alle spørgsmålene er lukkede på nær et åbent spørgsmål.

Samlet LOI (Length Of Interview) for **brugere**: 10 min.

Samlet LOI (Length Of Interview) for **kontrolgruppe**: 8 min.

5.3 Kontrolgruppen

Ikke-brugerne blev fundet ved at lave et udtræk fra BusinessView. Her blev trukket en tilfældig, randomiseret bruttoliste, som Norstats konsulenter kunne ringe på. Målsætningen blev sat til **300 gennemførte interview**, hvilket blev leveret.

5.4 Case studier: Kvalitative interview

Formålet med at lave de kvalitative interview har været at "sætte ansigt" på de mest interessante resultater og få uddybet og nuanceret baggrunden for disse. Det har ført til udarbejdelsen af to case studier.

De gennemførte interview har været 30 minutter og er gennemført per telefon. Det er semistrukturerede interview, hvor interviewer følger en løs interviewguide. Hermed har interviewene et eksplorativt element, der giver interviewer mulighed for at spørge ind til nye emner og forhold, der bringes på banen af respondenterne, og som ikke på forhånd er blevet identificeret som væsentlige.

De to kvalitative interview, som danner baggrunden for case studierne er lavet med hhv.:

- Carsen Hjort, senior director for Expression Technology, Novozymes
- Hans Elbek Pedersen, underdirektør for innovation, Danisco

Case 1: Novozymes

Novozymes er en specialiseret bioteknologisk virksomhed inden for enzymer og mikroorganismer. Novozymes er en stor virksomhed med ca. 5.200 medarbejdere på verdensplan, og i 2009 havde Novozymes en omsætning på 8,5 mia. kr. I dag er Novozymes verdens førende inden for industrielle enzymer med en markedsandel på ca. 40 %.

14 % af Novozymes indtægter går til F&U-aktiviteter. Novozymes samarbejder bredt med de danske universiteter, og særligt har Novozymes et veletableret samarbejde med Danmarks Tekniske Universitet (DTU). Det tætte forskningssamarbejde afspejler sig bl.a. ved, at det for halvdelen af de omkring 570 medarbejdere, der arbejder i forsknings- og udviklingsafdelingen i Danmark gælder, at de har en længere videregående uddannelse. Carsten Hjort vurderer, at ca. 3/4 af dem er uddannet ved DTU.

I denne case undersøges Novozymes' erfaringer og vurdering af universitetssamarbejder. Casen er baseret på et interview med Carsten Hjort, som er senior director for Expression Technology, der er område under F&U i Novozymes. Under Carsten Hjorts ansvarsområde er der ca. 80 ansat i Danmark og ca. 40 ansat i Japan.

Et tæt universitetssamarbejde, der giver mange fordele

Carsten Hjort opremser fem grunde til, at Novozymes vælger at indgå i universitetssamarbejder:

1. Universiteter er udadvendte og har adgang til den nyeste viden og forskning.
2. At have ph.d.-studerende kan være en kilde til fremtidig rekruttering.
3. Universiteterne er særligt stærke inden for grundforskning.
4. Det kan ske, at et universitet gennem et forskningsprojekt finder frem til et resultat, der viser sig at være kritisk over for et Novozymes produkt. Det danner baggrund for, at Novozymes vælger at indgå i et samarbejde med universitetet om at udvikle og forbedre produktet.
5. Et samarbejde med et universitet er ofte konsortiebaseret. Det kan lede til samarbejde med andre interessenter, som danner basis for anvendelige netværk, der kan bruges fremtidigt.

Carsten Hjort har særlige erfaringer med at samarbejde med Institut for Systembiologi på DTU. Samarbejdet følger to spor, hvoraf det ene er et formaliseret spor, som bl.a. er indgåelsen af ph.d.-aftaler mellem Novozymes og Institut for Systembiologi. Det andet er på ad hoc basis og kan være undersøgelser, som Institut for Systembiologi laver for Novozymes, fordi instituttet har en særlig viden på området, som Novozymes enten ikke selv besidder, eller hvor det vurderes, at det vil være for omkostningstungt at foretage undersøgelsen internt i virksomheden.

Disse undersøgelser kan være styrende for den fremtidige udvikling af Novozymes – et eksempel er inden for genomforskning, som er et relativt ungt forskningsfelt. Da Novo-

zymes skulle beslutte, om de ville satse på denne forskningsgren, var de vidende om DTU's stærke kompetencer på området. Novozymes besluttede sig til sidst for at gå ind i genomforskning, og i den sammenhæng havde Novozymes gavn af vidensoverførslen fra DTU. Carsten Hjort vurderer, at Novozymes i dag står stærkt inden for genomforskning pga. samarbejdet med DTU.

Novozymes er særdeles tilfredse med samarbejdet med Institut for Systembiologi, og de har sammen udviklet et tæt forskningssamarbejde med en løbende dialog. Det har dannet basis for en gensidig udveksling af viden og erfaringer, som tilmed har haft gavnlige synergieffekter. Det er med til at øge fleksibilitet i de enkelte projekter, og det er en fordelagtig konstellation – særligt, da der i projektførelse altid vil være behov for tekniske justeringer.

Grundforskning er universiteternes primære kompetence

Carsten Hjort mener, at universiteternes kernekompetence er grundforskning, og den skal de fastholde: *"Universiteterne skal gøre det, som de er gode til. De skal fokusere på grundforskningen og ikke gøre sig lækre over for industrien"*. Novozymes har størst gavn af grundforskningen på universiteterne, og det skyldes ganske enkelt det forhold, at det ifølge Carsten Hjort er her, at universiteterne er stærkest og kan bidrage med mest.

Novozymes har over de sidste 15 år oplevet en større vilje til at samarbejde og har været tilfredse med at arbejde sammen med universiteterne, men der har ifølge Carsten Hjort været tilfælde, hvor samarbejdet med universiteterne er forløbet utilfredsstillende. I de tilfælde har det været på baggrund af institut- eller personspecifikke problemer og kan ikke relateres til særlige universiteter.

Billedet af universiteterne som bureaukratiske institutioner maner Carsten Hjort til jorden, men han mener, at rammerne for samarbejde mellem virksomheder og universiteter kan forbedres. Carsten Hjort peger på to primære barrierer for samarbejdet; den ene er de mulige interessekonflikter, der kan opstå i forhold til patentrettigheder. Derfor undgår Novozymes at udvikle produkter sammen med et universitet, da Novozymes har dårlige erfaringer med at lave patentaftaler med et universitet. På den baggrund foreslår Carsten Hjort, at der gøres en systematisk indsats for at få udarbejdet nogle brugbare guidelines for, hvordan patenter skal håndteres i samarbejder mellem virksomheder og universiteter. Det vil givetvis gøre, at virksomhederne vil være mindre tilbageholdende og samtidig åbne op for nye samarbejdsmuligheder.

Den anden barriere relaterer sig til finansieringen af projekterne, som ifølge Carsten Hjort kan være en kompliceret affære. Det kan være en omstændelig proces at indgå aftaler via de forskellige forskningsprogrammer, og derfor overvejer Novozymes nøje før hvert samarbejdsprojekt, om det virkelig kan betale sig for dem at gå ind i det, hvis der er for mange formaliteter og procedurer forbundet med det.

Case 2: Danisco

Danisco er en af verdens førende inden for fødevaringredienser, enzymer og biobaserede løsninger. Det er en stor virksomhed med ca. 7.000 medarbejdere og med en omsætning på 3,9 mia. kr. i 2010. Universitetssamarbejde er et vigtigt indsatsområde i Danisco, og ca. 15 % af virksomhedens omfattende forskningsbudget går til samarbejde med universiteterne.

Danisco har samarbejde med alle fem universiteter, men ifølge underdirektør i innovation i Danisco Hans Elbek Pedersen, har Danisco det tætteste samarbejde med Danmarks Tekniske Universitet (DTU) og KU Life.

I denne case undersøges Daniscos erfaringer og vurdering af universitetssamarbejder. Casen er baseret på et interview med Hans Elbek Pedersen.

Gensidige kompetencer bidrager til et stærkt samarbejde

Når Danisco indgår i et universitetssamarbejde, er de ifølge Hans Elbek Pedersen opmærksomme på, at de skal have nogle nye kompetencer og brugbar viden ud af det: *“Vi vil ikke bare eksternt finansiere et forskningsprojekt med et universitet, men vi vil gerne engagere os i projektet, så vi kan få opbygget noget viden i virksomheden”.*

Derfor finansierer Danisco primært deres universitetssamarbejder ved in-kind bidrag, altså ved at lægge arbejdstimer i projekterne. Hans Elbek Pedersen mener, at det er attraktivt for både Danisco og universiteterne, fordi de kan supplere hinandens kompetencer. Danisco bruger universiteterne til grundforskning, hvor de ifølge Hans Elbek Pedersen har en særlig spidskompetence, og samtidig ser universiteterne Danisco som en interessant samarbejdspartner, fordi det er en stor international virksomhed, som både rummer den nyeste forskningsbaserede viden, og som samtidig er i stand til at få implementeret og kommercialiseret forskningen. Som Hans Elbek Pedersen udtrykker det, er dialogen mellem Danisco og universiteterne proaktiv.

På den baggrund er det primære formål med samarbejdet med universiteterne, at det kan bidrage til forskning og udvikling, som kan bruges i organisationen. Derudover er der to andre motivationer for at indgå i projekter med universiteter; den ene er ift. ph.d.-aftaler, hvor det på den ene side er hensigten at få forankret ny viden i virksomheden, men samtidig også fungerer som en rekrutteringskilde for Danisco. Den anden motivation er, at samarbejdet med et universitet kan være en måde, hvorpå Danisco kan få udbygget og styrket sit netværk – det gælder særligt for større konsortier.

Den offentlige støtte kunne være mere fleksibel

Hans Elbek Pedersen ser ingen væsentlige barrierer ift. at få samarbejdet med universiteterne til at køre. Indtrykket er, at projekterne oftest kører som planlagt både, hvad angår organiseringen og budgetteringen. Danisco er således generelt tilfredse med universiteterne, om end der er få projekter, som ikke været tilfredsstillende.

Hans Elbek Pedersen har den opfattelse, at universitetssamarbejdet har forbedret sig inden for de sidste 10 år og fremhæver, at patentblokaden for samarbejde med universiteter til dels er blevet nedbrudt, fordi universiteterne ikke længere er så opsatte på at sikre sig patentrettighederne, som de var tidligere.

Den største barriere i dag er ifølge Hans Elbek Pedersen den offentlige finansiering, som pga. diverse særkrav kan gøre projektløbet til en bureaukratisk og rigid affære. Derfor efterlyses en større grad af fleksibilitet i de offentlige finansierede projekter, men Hans Elbek Pedersen har samtidig et øje for, at der naturligvis skal stilles krav til støttemodtagerne. Danisco vil heller ikke være blandt de virksomheder, som er hårdest ramt af de tunge forskningsstøtteprogrammer, da de ifølge Hans Elbek Pedersen har den nødvendige kapacitet til at påtage sig den byrde, der bl.a. er i at kunne udarbejde velkvalificerede ansøgninger.